

REMISSYTTRANDE

Datum

2026-03-27

Dnr

2025/8737

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.da@regeringskansliet.se

Betänkandet Rättssäkerhetens pris (SOU 2025:111)

(Departementets diarienummer Ju2025/02525)

Inledning

Betänkandet innehåller ett stort antal förslag och överväganden. Justitiekanslern har begränsat remissvaret till de frågor som direkt berör myndighetens verksamhet.

En del av Justitiekanslerns uppdrag består i att utöva tillsyn över domstolars och myndigheters beslut i frågor om rättshjälp. Justitiekanslern utövar också tillsyn över Sveriges advokatsamfunds disciplinverksamhet. Justitiekanslern kommer därför att beröra utredningens överväganden i dessa delar särskilt.

Justitiekanslerns uppdrag består också i att hantera anspråk från enskilda inom ramen för statens frivilliga skadereglering samt företräda staten i rättegångar. Sedan Högsta förvaltningsdomstolens dom i rättsfallet HFD 2022 ref. 10 har Justitiekanslern mottagit allt fler krav från enskilda om skadestånd för rättegångskostnader i förvaltningsdomstol. Det pågår också ett flertal domstolsprocesser som avser sådana krav. Justitiekanslern har därför haft anledning att noga utreda under vilka förutsättningar skadestånd måste utgå för att tillgodose de krav som ställs enligt rätten till en rättvis rättegång. Mot den bakgrunden finner Justitiekanslern även skäl att särskilt yttra sig över utredningens överväganden som gäller rätten till ersättning för rättegångskostnader i förvaltningsprocessen och i domstolsärenden.

Justitiekanslerns tillsyn på rättshjälpsområdet

Tillsyn

Justitiekanslern har getts en särskild roll när det gäller kontrollen av utgifter för rättsliga biträden. Myndigheten utövar den uppgiften bland annat genom sin möjlighet att överklaga beslut om ersättning av allmänna medel till rättsliga biträden men även andra beslut, exempelvis förordnanden och byten av biträden (lagen, 2005:73, om rätt för Justitiekanslern att överklaga vissa beslut, 45 § rättshjälpslagen, 1996:1619, och 8 § lagen, 1996:1620 om offentligt biträde). Under 2025 granskade Justitiekanslern 3 000 beslut som omfattas av domstolarnas underrättelseskyldighet enligt 22–24 §§ Dom-

stolsverkets föreskrifter om rättshjälp och underrättelser till Justitiekanslern (DVFS 2022:2). Granskningen utmynnade i 130 överklaganden.

Utredningens förslag

Justitiekanslerns ställer sig bakom och välkomnar flera av utredningens förslag. Detta gäller förslagen om *att* begreppet tidsspillan ska definieras i lag (avsnitt 6.3), *att* det ska införas en differentierad timkostnadsnorm för advokat och biträdande jurist på advokatbyrå eller annan person som inte är advokat (avsnitt 6.4), *att* brottmålstaxans tillämpningsområde ska utökas såvitt avser antalet parter och biträden (avsnitt 6.5), *att* det ska införas skärpta krav för kostnadsräkningar (avsnitt 6.7), *att* Justitiekanslern ska få rätt att överklaga en domstols beslut i frågor om entledigande eller avvisning av målsägandebiträde (avsnitt 6.13) samt *att* det ska införas ett skyndsamhetskrav vid högre rätts prövning av positiva förhandsbesked (avsnitt 6.14).

Enligt Justitiekanslerns bedömning finns det även, på ett principiellt plan, anledning att ställa sig bakom förslaget om att rättsliga biträden ska vara skyldiga att använda sig av en elektronisk tjänst för inlämnande av kostnadsräkning till domstol, eller i förekommande fall till Rättshjälpsmyndigheten (avsnitt 6.6). Det finns påtagliga fördelar med ett sådant förslag. En sådan lösning skulle bidra till enhetlighet och säkerställa att kostnadsräkningarna innehåller alla nödvändiga uppgifter, vilket underlättar för såväl domstolens som Justitiekanslerns bedömning av ersättningsanspråken. Även möjligheterna att upptäcka eventuella dubbeldebiteringar skulle öka.

För att ytterligare förstärka utredningens bedömning av att den nuvarande beloppsgränsen för domstolars underrättelseskyldighet till Justitiekanslern *inte* ska höjas (avsnitt 6.10) kan nämnas att myndighetens ärendeinflöde på rättshjälpsområdet har ökat under 2025 jämfört med 2024 (3 000 ärenden att jämföra med 2 800 ärenden). Med en lägre beloppsgräns än den nuvarande skulle alltså ärendeinflödet öka ytterligare och det skulle i sin tur försvåra en ändamålsenlig utövning av talerätten.

Justitiekanslern har inga synpunkter på utredningens förslag avseende en högre inkomstgräns vid rättshjälp (avsnitt 13.8.1) och de förslag som föreslås som en konsekvens av den höjningen (avsnitt 13.8.2–13.8.4). Det förtjänar däremot att påtalas att även regleringen i DVFS 2022:2 bör ses över med anledning av förslagen. Detta gäller till exempel beräkningen av förmögenhet och skulder.

Särskilt om Justitiekanslerns talerätt

Sedan betänkandet skickades ut på remiss har Justitiekanslern fått flera anmaningar från åklagare om att överklaga beslut om förordnande av juridiska biträden enligt lag (2024:782) om förfarandet vid förverkande av egendom och åläggande av företagsbot. Justitiekanslern har vid dessa anmaningar instämt i åklagarens bedömningar av att förutsättningarna för att förordna ett juridiskt biträde inte varit uppfyllda, men samtidigt kunnat konstatera att

myndigheten saknar möjlighet att överklaga sådana beslut (jfr 6 kap. 1 § nämnda lag och lag, 2005:73 om rätt för Justitiekanslern att överklaga vissa beslut). Ett beslut om att förordna ett juridiskt biträde kan i vid bemärkelse anses vara en del av ersättningssystemet eftersom det är förordnandebeslutet som ger upphov till utgifter för staten. Det är vore därför konsekvent att Justitiekanslern ges möjlighet att överklaga även sådana beslut. Som ett utflöde av detta bör även förslaget vad avser förundersökningsledarens skyldighet att redogöra för de skäl som talar för eller emot ett förordnande (avsnitt 6.11.2) och förslaget avseende Justitiekanslerns rätt att överklaga ett domstols beslut i vissa särskilda frågor (avsnitt 6.13) ses över i förhållande till juridiskt biträde.

Det kan i detta sammanhang påtalas att regleringen avseende Justitiekanslerns talerätt är fragmentiserad och kan framstå som inkonsekvent. Frågan kan ställas om det inte vore mer ändamålsenligt med en generell reglering som omfattar samtliga rättsliga biträden oavsett måltyp. De överväganden som ligger till grund för Justitiekanslerns talerätt gör sig nämligen gällande oberoende av vilket biträde som avses eller i vilket mål det uppträder.

Justitiekanslerns tillsyn över Sveriges advokatsamfunds disciplinverksamhet

Tillsyn

Justitiekanslerns tillsyn över advokatväsendet utövas genom bevakning av advokatsamfundets disciplinverksamhet. Justitiekanslern kan bland annat påkalla åtgärder hos disciplinnämnden eller överklaga beslut av disciplinnämnden (se 8 kap. 6 och 8 §§ rättegångsbalken).

Utredningens förslag

Utredningen har övervägt om det bör införas en handlingsdirigerande regel som anger att disciplinnämnden i sin helhet ska pröva en begäran från Justitiekanslern eller en anmälan av domstol. Utifrån Justitiekanslerns perspektiv finns ingen farhåga om att advokatsamfundet inte skulle ta en anmälan från myndigheten på allvar eller på annat sätt brista i hanteringen av en sådan. Justitiekanslern instämmer alltså i utredningens bedömning av att det inte finns tillräckliga skäl för att införa en sådan regel. Justitiekanslern delar även utredningens bild att advokatsamfundet tar förtroendefrågan på allvar. Likt utredningen anser Justitiekanslern att åtgärder för att upprätthålla förtroendet för advokatkåren i första hand bör vidtas av advokatsamfundet. De principiella övervägandena som ligger till grund för sådan ordning väger mycket tungt. (Se avsnitt 8.5.2.)

I utredningen föreslås att det ska krävas att en advokat har varit ledamot i advokatsamfundet i minst fem år för att komma i fråga för ett förordnande i ett mål om brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i fyra år (avsnitt 8.5.1). Justitiekanslern har utifrån nuvarande lagstiftning inga synpunkter på ett sådant krav. Det finns dock ett lagförslag på långtgående förändringar av påföljdssystemet (SOU 2025:66). Om dessa förslag

genomförs kommer det att innebära ett flertal höjningar av straffminimum. De praktiska effekterna av det nu aktuella förslaget kan därmed behöva beaktas ytterligare i den fortsatta beredningen.

Rättegångskostnader i förvaltningsprocessen

Övergripande synpunkter

Enligt 2 kap. 11 § andra stycket regeringsformen, artikel 6 Europakonventionen och artikel 47 EU-stadgan ska enskilda tillförsäkras rättvisa rättegångar. I denna rätt till rättvisa rättegångar ligger, som framgår av Högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2022 ref. 10, att enskilda undantagsvis måste kunna få ersättning för sådana befogade rättegångskostnader som kan ha uppstått med anledning av att en talan framgångsrikt har förts mot det allmänna i förvaltningsdomstol.¹

Justitiekanslern ser positivt på att frågan om enskildas ersättningsrätt nu föreslås bli föremål för lagreglering. Som utredningen framhåller är den gällande ordningen – där enskilda är hänvisade till att föra en ny talan mot staten för att kunna få den ersättning som de eventuellt har rätt till – otillfredsställande (se s. 561f). Att i stället, så som utredningen föreslår, införa regler som möjliggör frågans hantering direkt i den förvaltningsdomstol där kostnaderna har uppstått skulle innebära en väsentlig förenkling och en förstärkning av enskildas rättsskydd generellt.

Den föreslagna ersättningsregeln

Enligt den ersättningsregel som föreslås bli införd i förvaltningsprocesslagen ska ersättning utgå om det är oskäligt att den enskilde själv ska stå för kostnaden. Vid bedömningen ska särskilt beaktas om kostnaden har varit befogad med hänsyn till utgången i målet, sakens beskaffenhet och målets betydelse för den enskilde. (Se avsnitt 12.7.3)

I utredningen framhålls att den föreslagna regeln i vissa hänseenden är tänkt att gå längre än vad som enligt rådande praxis krävs för att rätten till en rättvis rättegång ska tillgodoses (se s. 573f). Som Justitiekanslern uppfattar saken är det i egentlig mening endast i två avseenden som det förhåller sig på det sättet.

För det första framgår att uttrycket ”enskild part” även ska omfatta juridiska personer, trots att det i dagsläget inte finns någon praxis till stöd för att rätten till en rättvis rättegång kräver att rättegångskostnadsersättning även ska utges i sådana fall (se s. 559 och 694). Justitiekanslern instämmer i och för sig i utredningens bedömning att det är lämpligt att låta den tilltänkta regleringen ta höjd för en eventuell utveckling av Europadomstolens praxis på området i fråga om juridiska personer. I avsaknad av tydlig praxis om motsatsen kan det dock finnas skäl att i såväl övervägandena som i författningskommentaren vara ännu tydligare med att det endast är i mycket

¹ Se HFD 2022 ref. 10 punkt 29 och 31.

särpräglade undantagsfall som det kan bli aktuellt att tillerkänna juridiska personer – som ju vanligtvis har resurser för att bevaka sina intressen – ersättning för sina rättegångskostnader.

För det andra anges att ersättning i vissa undantagsfall även ska kunna utgå i situationer där den enskilde inte har vunnit framgång med sin talan (se s. 577f och 695). Inte heller en sådan ersättningsrätt har stöd i gällande praxis rörande rätten till en rättvis rättegång (se s. 564–566). Förutom s.k. prejudikatmål, för vilka utredningen anger att det ska vara tillräckligt att målet har ett ”visst allmänt intresse”, talas det om att ersättning även ska kunna bli aktuellt dels i fall där myndighetens beslut har grundats på en ”oriktig uppfattning om rättsordningen”, dels i situationer där den tillämpliga lagstiftningen har varit ”särskilt oklar”. Var gränsen för de här avsedda ersättningsgilla situationerna är tänkt att gå utvecklas dock inte närmare.

Eftersom tidigare oprövade rättsfrågor uppstår relativt frekvent i allmän förvaltningsdomstol – inte minst på grund av den stora bredd av måltyper och rättsområden som handläggs där och som inte sällan innehåller unionsrättsliga och rättighetsanknutna dimensioner – hade det varit önskvärt med ytterligare klargöranden i fråga om gränsen för det ersättningsgilla området. Justitiekanslern har för övrigt svårt att se i vilka situationer ett myndighetsbeslut skulle kunna anses vara grundat på en så pass oriktig uppfattning om rättsordningen att den bör medföra en ersättningsrätt utan att den enskilde i så fall också vinner målet. Justitiekanslern ställer sig med andra ord frågande till förslaget i dessa delar. Det riskerar att med sin nuvarande oklara utformning leda till att ombud regelmässigt argumenterar för kostnadsersättning även vid förlust i domstolsprocessen, något som kommer att vara tids- och kostnadsdrivande både för enskilda och för det allmänna.

Utöver de två nu nämnda delarna av förslaget uppfattar Justitiekanslern att ersättningsregeln är avsedd att ligga i linje med vad som redan nu följer av Europadomstolens överlag restriktiva praxis rörande en rätt till ersättning för rättegångskostnader. Det framhålls nämligen att regleringen är av undantagskaraktär där utgångspunkten alltjämt är att förvaltningsprocessen får anses vara utformad på ett sätt som gör att enskilda regelmässigt kan förväntas föra sin talan på egen hand. Avsikten synes också vara att ersättningsrätten ska var begränsad till situationer där det, precis som följer av Europadomstolens praxis, efter en helhetsbedömning av samtliga omständigheter i det enskilda fallet vore oskäligt utifrån rätten till en rättvis rättegång att neka den enskilde kostnadsersättning. (Se s. 568–569, 576–578, 694 och 662). Om avsikten i stället är att låta den föreslagna regleringen innefatta en mer långtgående ersättningsrätt än vad som nu har sagts, bör det noga anges i vilka avseenden. Justitiekanslern ser annars en risk att enskilda i ett oklart rättsläge ådrar sig onödiga ombudskostnader i hopp om att de senare kommer att ersättas.

Ersättningsgilla kostnader

Enligt förslaget ska endast vissa kostnader vara ersättningsgilla, nämligen kostnader för ombud, biträde eller utredning. I en bedömning av vad som utgör en ersättningsgill kostnad ligger rimligen även att ta ställning till dess beloppsmässiga skälighet. Justitiekanslern anser att förslaget i denna kan behöva utvecklas mer i den fortsatta beredningen. Att en skälighetsbedömning av detta slag ska göras framgår inte tydligt i betänkandet (jfr s. 571 och 579). Inte heller anges hur bedömningen i så fall ska göras eller vilka underlag som den enskilde behöver presterat till stöd för sitt yrkande.

Om avsikten är att en i och för sig ersättningsgill kostnad även ska vara skäligen för att ersättas anser Justitiekanslern att det bör framgå direkt av ordalydelsen i den föreslagna 40 c § förvaltningsprocesslagen. Den första meningen i bestämmelsen skulle i så fall kunna justeras till ”Ersättning för rättegångskostnader får avse *skäligen* kostnad för ombud, biträde eller utredning”.

I sammanhanget noteras att det i författningskommentaren anges att bestämmelserna i 43 kap. skatteförfarandelagen kan tjäna som vägledning vid tillämpning av bestämmelsen i 40 c § förvaltningsprocesslagen (se s. 698f). Vad som mer exakt avses med detta är dock oklart. En ersättningsregel motsvarande den som återfinns i 43 kap. skatteförfarandelagen har uttryckligen förkastats av utredningen och det aktuella kapitlet i skatteförfarandelagen innehåller dessutom ett flertal bestämmelser som saknar motsvarigheter i den reglering som nu föreslås tas in i förvaltningsprocesslagen. Om avsikten är att någon eller några särskilda bestämmelser i 43 kap. skatteförfarandelagen, liksom förarbeten och praxis kopplade till dessa (t.ex. HFD 2019 ref. 16), ska vara vägledande även vid bestämmandet av ersättning för rättegångskostnader enligt förvaltningsprocesslagen så bör det preciseras.

Konsekvenser av förslaget

Justitiekanslern delar utredningens bedömning att förslaget om en ny kostnadsreglering i förvaltningsprocesslagen kommer att innebära kostnadsökningar för det allmänna (se avsnitt 15.4.4).

Justitiekanslern ställer sig i viss mån tveksam till den betydelse utredningen fäster vid det hittills förhållandevis låga antal skadeståndsanspråk som har riktats mot staten avseende kostnader i förvaltningsdomstol. Den föreslagna kostnadsregleringens effekt på enskildas benägenhet att både anlita ombud och begära ersättning för detta ska inte underskattas. Detsamma gäller de kostnader som regleringen kan förutspås generera för det allmänna. Det nu sagda gäller särskilt som den nya regleringen är tänkt att bli tillämplig på i princip alla mål i allmän förvaltningsdomstol (se s. 568f och 662) och dessutom i vissa avseenden är tänkt att gå längre än vad som i dagsläget krävs enligt domstolspraxis.

Utredningen uppskattar antalet mål där ersättning kommer att begäras till maximalt 1 000 per år med en genomsnittskostnad för det allmänna om

20 000 kr per mål. Den sammanlagda kostnadsökningen för det allmänna uppskattas vidare till 15 miljoner kr på årsbasis (se s. 663).

Justitiekanslern konstaterar att det i majoriteten av de ärenden och mål rörande kompensation för rättegångskostnader i förvaltningsdomstol som myndigheten har haft att hantera har varit fråga om kostnader som vida överstigit 20 000 kr. I fråga om ersättning till fysiska personer har yrkandena ofta legat på flera hundra tusen kronor och för juridiska personer har det handlat om mångmiljonbelopp. Utredningens uppskattning av det antal mål som berörs bör också ställas i relation till det totala antalet avgjorda mål i landets förvaltningsrätter respektive kammarrätter som för år 2024 uppgick till 73 375 respektive 14 871 mål (undantag har då gjorts dels för skattemål där ersättningsrätten är specialreglerad i 43 kap. skatteförfarande lagen, dels för tvångsvårdsmål och migrationsmål där offentligt biträde ofta förordnas).² Att bara en dryg procent av de avgjorda målen i förvaltningsdomstol skulle innefatta ersättningskrav för rättegångskostnader framstår som en väl återhållsam bedömning.

Mot denna bakgrund kan konstateras att även om lagförslaget begränsades till att avse i strikt mening skäligen kostnader för enskilda fysiska personer som vunnit sin talan mot det allmänna så finns en påtaglig risk för att den av utredningen uppskattade kostnadsökningen är alltför lågt räknad. De mål där en faktisk ersättningsrätt är tänkt att finnas är ju dessutom sådana som kan förväntas vara särskilt kostnadsdrivande på grund av den faktiska och/eller rättsliga komplexiteten i kombination med enskildas bristande förutsättningar att föra sin talan på egen hand.

Rättegångskostnader i domstolsärenden

Den föreslagna regleringen

Den ersättningsregel som föreslås i ärendelagen är likalydande med den som föreslås i förvaltningsprocesslagen. Som skäl för denna ordning framhåller utredningen att det är en fördel att det allmännas kostnadsansvar regleras på ett enhetligt sätt (se s. 588).

Utredningen anger dock också, i samma avsnitt, att avsikten inte är att den föreslagna ersättningsregeln ska leda till att en enskild part får en mindre förmånlig ställning i fråga om när rätt till ersättning ska föreligga än vad som följer av den rättsregel som Högsta domstolen har formulerat i sin praxis. Vid tillämpningen av bestämmelsen i ärendelagen anges därför att utgångspunkten bör vara att det *alltid* är oskäligt att den enskilde står sin egen kostnad om han eller hon har vunnit ett ärende mot staten och haft kostnader som varit befogade med hänsyn till sakens beskaffenhet. I författningskommentaren (s. 714) anges vidare att Högsta domstolens praxis ska vara vägledande vid skälighetsbedömningen.

² Uppgift hämtad ur tabell 2.1 och tabell 2.5 Domstolsverkets rapport ”Domstolsstatistik 2024”.

Några motsvarande skrivningar om förhållandet till Högsta domstolens praxis finns inte när det gäller den föreslagna ersättningsregeln i förvaltningsprocesslagen, vilket väcker frågan om den prövning som ska göras utifrån regeln i ärendelagen verkligen är densamma som enligt regeln i förvaltningsprocesslagen.

Det sätt som utredningen har formulerat sig på tyder också på att utredningen bedömer att den av Högsta domstolen uppställda rättsregeln kan anses mer förmånlig för enskilda än den föreslagna ersättningsregeln i förvaltningsprocesslagen, trots att grunden i båda fall är Europadomstolens praxis och att Högsta domstolens uttalanden har gjorts i specifika sammanhang i förhållande till kostnadsregler som medfört en obalans mellan enskilda och de allmänna. En sådan läsning av Högsta domstolens ”rättsregel” förefaller också överensstämma mindre väl med utredningens uttalanden på s. 567 om att de omständigheter som Europadomstolen särskilt har beaktat vid bedömningen av ersättningsrätten kan ”sammanfattas” i den formulering av ersättningsrätten som Högsta domstolen har använt sig av. Och oavsett vilken läsning av Högsta domstolens avgöranden som görs måste lagstiftaren ha ett visst utrymme att tillskapa en ny och enhetlig reglering, vilket gör att lösningar vid vad som är rättsläget för tillfället bör undvikas.

Om avsikten är att nu skapa en enhetlig reglering, bör alltså de skrivningar rörande regleringen i ärendelagen som Justitiekanslern här lyft fram ses över. Av samma skäl bör övervägas om förslagen gällande juridiska personer och ”prejudikatmål” m.m. i förvaltningsmål inte också ska gälla i mål enligt ärendelagen, alternativt att de inte ska gälla för något av målslagen.

Utöver själva ersättningsregeln föreslår utredningen även att en särskild regel om solidariskt kostnadsansvar ska införas i syfte att kodifiera den ordning som Högsta domstolen har slagit fast i *Bilen i Borås* NJA 2020 s. 908. I övrigt anser utredningen att några detaljerade särregleringar av motsvarande slag som föreslås för förvaltningsmålen del inte behövs. Justitiekanslern noterar i det sammanhanget att en analog tillämpning av 18 kap. 8 § rättegångsbalken, på grund av avsaknaden av särreglering i ärendelagen av frågan om ersättningsgilla kostnader, skulle innebära att även parts eget arbete och tidsspillan ersätts. Förutom att en sådan ordning går utöver vad som enligt gällande rätt krävs för att tillgodose rätten till en rättvis rättegång, så framstår den som svår att förena med grundtanken om en enhetlig reglering av ersättningsfrågan. Även i denna del kan alltså ytterligare analys fordras.

Konsekvenser av förslaget

Justitiekanslern noterar att det saknas en analys av eventuella kostnadsökningar som den förändrade kostnadsregeln i ärendelagen kan förväntas föra med sig för det allmänna (jfr avsnitt 15.4). Om detta beror på att ingen ändring i ersättningsrätten är avsedd i förhållande till rådande rättsläge så borde detta klargöras.

En stärkt rätt till rättshjälp i förvaltningsmål

Enskildas rätt till en rättvis rättegång i form av tillgång till domstolsprövning tillgodoses i många avseenden bättre genom att rättshjälp beviljas innan en domstolsprocess inleds än genom en möjlighet för enskilda att i efterhand eventuellt få ersättning för uppkomna rättegångskostnader. Ett rättsskydd i form av rättshjälp ger också en bättre förutsebarhet för den enskilde och ökad kostnadskontroll för det allmänna.

Redan idag finns det praxis från Högsta förvaltningsdomstolen som anger att sådana eventuella särskilda krav som kan följa av rätten till en rättvis rättegång enligt artikel 6 Europakonventionen kan beaktas vid prövningen av om en rättshjälpsansökan ska beviljas eller inte (se RÅ 2003 ref. 56). Europadomstolen har också uttalat att beviljandet av rättshjälp till enskilda kan utgöra ett sätt för stater att garantera enskilda den rätt att få tillgång till ett domstolsförfarande som följer av artikel 6 (se rättsfallet *Steel och Morris mot Storbritannien*, no. 68416/01, dom den 15 februari 2005). Trots det nu sagda präglas svenska förvaltningsdomstolars prövning av ansökningar om rättshjälp, precis som utredningen konstaterar, av en betydande restriktivitet.

Mot den här bakgrunden ser Justitiekanslern mycket positivt på att utredningen nu föreslår en uppmjukning av behovsprövningen vid beviljande av rättshjälp i förvaltningsmål (se avsnitt 13.8.7). Justitiekanslern bedömer också att en sådan uppmjukning på ett mer kostnadseffektivt sätt kommer att ta hand om många av de situationer som den nya ersättningsregleringen i förvaltningsprocesslagen avser att omfatta.

Ärendet har föredragits av kanslerrådet Alexandra Pettersson Åberg och kanslerjuristen Anna Palmfjord Smitt. I ärendets beredning har även byråcheferna Anna Falk, Daniel Kjellgren, Martin Mörk och Annika Rojas Wiberg deltagit.

Thomas Bull